

Arş. Gör. İsmail Aydın
aydinism1@ankara.edu.tr

Yargı Görevlileri

```
graph TD; A[Yargı Görevlileri] --> B[Hâkim]; A --> C[Cumhuriyet Savcısı]; A --> D[Yazı İşleri Personeli]; A --> E[Avukat]; D --> F[Yazı İşleri Müdürü]; D --> G[Zabıt Katibi]; D --> H[Mübaşir];
```

Hâkim

Cumhuriyet Savcısı

Yazı İşleri Personeli

Avukat

Yazı İşleri Müdürü

Zabıt Katibi

Mübaşir

Kayıрма veya taraf tutma yahut taraflardan birine olan kin veya düşmanlık sebebiyle hukuka aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması

Sağlanan veya vaat edilen bir menfaat sebebiyle kanuna aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması

Farklı bir anlam yüklenemeyecek kadar açık ve kesin bir kanun hükmüne aykırı karar veya hüküm verilmiş olması

Duruşma tutanağında mevcut olmayan bir sebebe dayanılarak hüküm verilmiş olması

Duruşma tutanakları ile hüküm veya kararların değiştirilmiş yahut tahrif edilmiş veya söylenmeyen bir sözün hüküm ya da karara etkili olacak şekilde söylenmiş gibi gösterilmiş ve buna dayanılarak hüküm verilmiş olması

Hakkın yerine getirilmesinden kaçınılmış olması

Sorumluluk Sebepleri

Sınırlı Sebep-Kasta Yaklaşan Kusur Sorumluluğu

Hâkimlerin Sorumluluğu

Devlete karşı tazminat davası açılabilmesi için sorumluluk, hâkimlerin yargısal faaliyeti ile ilgili karar veya işleme ilişkin olmalıdır.

Hâkimler, HMK'nda sayılan sebeplerle sorumlu olsalarda tazminat davası doğrudan kendilerine değil, devlete karşı açılacaktır. Devlet aleyhine açılacak tazminat davası, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde açılır. Dava vekil aracılığı ile açılacak ise avukatın özel yetkisinin bulunması gerekir.

Tazminat davasından feragat edilemeyeceği kabul edilmektedir.

Tazminat davası

Davacı-Hâkimin kararından zarar gören kişi
Davalı-Devlet

İlgili hâkime re'sen ihbar-fer'i müdahil

Dava sonunda devletin ödeme yapması durumunda, devlet ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde ilgili hâkime rücu davası açabilir.

CUMHURİYET SAVCISI

- Mahkeme kurulmuş bulunan her il merkezi ve ilçede, o il veya ilçenin adı ile anılan bir Cumhuriyet başsavcılığı kurulur. Cumhuriyet başsavcılığında, bir Cumhuriyet başsavcısı ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı bulunur.

Cumhuriyet başsavcılığının; **kamu davasının** açılmasına yer olup olmadığına karar vermek üzere soruşturma yapmak veya yaptırmak; yargılama faaliyetlerini kamu adına izlemek, bunlara katılmak ve gerektiğinde kanun yollarına başvurmak; kesinleşen mahkeme kararlarının yerine getirilmesiyle ilgili işlemleri yapmak ve izlemek gibi görevleri vardır.

Cumhuriyet savcısı ise, adli göreve ilişkin işlemleri yapar, duruşmalara katılır ve kanun yollarına başvurur; Cumhuriyet başsavcısı tarafından verilen adli ve idari görevleri yerine getirir; gerektiğinde Cumhuriyet başsavcısına vekâlet eder ve Kanunlarla verilen diğer görevleri yapar.

- Cumhuriyet savcısının dava açabilmesi veya mahkemeden talepte bulunabilmesi, **kanunlarda bu konuda açık bir düzenleme bulunmasına** bağlıdır. Nitekim, örneğin savcılar, derneklerin feshi davası, evlenmenin reddine ilişkin dava, evlenmenin butlanı davası, soybağının kurulmasına itiraz, tanımaya itiraz, yaş, ad, soyadı ve diğer (nüfus) kayıt düzeltme taleplerini ileri sürebilir, dava açabilirler. Savcılar, bazı hallerde sendikaların faaliyetten men edilmesini iş mahkemesinden isteyebilirler.
- Cumhuriyet savcısı, kanunda öngörülen hukuk davalarını kendiliğinden açabileceği gibi, resmi bir dairenin veya kurumun bildirimi üzerine de açabilir.
- Cumhuriyet savcısının yer aldığı veya açtığı dava ve işler üzerinde **taraflar serbestçe tasarruf edemezler** (m. 70, 3). Bu davalar kamu düzeninden olup, hâkim **kendiliğinden** (resen) **araştırma ilkesi** uyarınca inceleme yapar.
- Cumhuriyet savcısının hukuk davalarındaki bir başka görevi, kanun yolları konusundadır. Tarafların kanun yoluna götürmediği bir kararın üst mahkeme incelemesine tâbi tutulması söz konusu olmaz. Ancak istisnai, olarak HMK m. 363 gereği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı kararı, **kanun yararına temyiz** eder.

Yazı İşleri Personeli

- Yardımcı meslek personeli, adli personel veya yargı çalışanı denilen bu meslek grubu, yazı işleri müdürü, zabıt kâtibî ve mübaşir ile diğer görevlilerden oluşur. Yazı işleri hizmetleri, ilgisine göre mahkeme hâkiminin denetimi altında, ilgili **yazı işleri müdürü** ve onun yönetiminde, **zabıt kâtibî, memur, mübaşir, hizmetli ve diğer görevliler** tarafından yürütülür.

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

- Yazı işleri müdürü, **mahkeme kaleminin** (yazı işleri bürosunun) **başısıdır** ve yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesinden birinci derecede sorumludur.

- Yazı işleri müdürünün asli görevi, mahkeme yazı işlerini denetlemektir. Bunun dışında,
 - talep halinde gerekçeli kararın tebliğini sağlamak;
 - harç tahsil müzekkerelerini yazmak ve kesinleştirme işlemlerini yapmak;
 - zabıt kâtipleri arasında iş bölümü yapmak;
 - dava dilekçesini ve havalesi gereken evrakı havale etmek;
 - yönetimi altında bulunan zabıt kâtipleri ve diğer memurları yetiştirmek;
 - hukuki başvuru veya kanun yolları incelemesi için dosyayla ilgili gerekli işlemleri yapmak ya da yaptırmak;
 - bilirkişilere fizikî ortamda teslimi gereken dosyalarla ilgili işlemleri yerine getirmek;
 - harcın hesaplanması ve hukuk mahkemeleri veznesi bulunmayan yerlerde tahsiline ilişkin işlemleri yapmak;
 - dosyaya ait kıymetli evrak ve değerli eşyanın uygun yerde muhafazasını sağlamak;
 - yargılamanın bulunduğu aşamanın gereklerini yerine getirmek;
 - arşivin düzenli tutulmasını sağlamak;
 - teminatın iadesi gereken hallerde gerekli işlemleri yerine getirmek ve mevzuattan kaynaklanan veya hâkim tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek gibi görevleri bulunmaktadır (Y m. 169, 3/ak).

ZABIT KÂTİBİ

- **Yargılamanın resmi tanığı** konumunda olan görevli kişi (süje), zabıt kâtibidir. Zabıt kâtibî, yargılamanın aktif ve çok önemli bir parçasıdır. Nitekim Kanun, hem duruşmada yapılan işlemlerin tutanağa bağlanmasında hem de duruşma dışında hâkim huzurunda gerçekleşen keşif gibi işlemlerde zabıt kâtibî bulunmasını şart koşturmaktadır (m. 157).
- Duruşmalarda alınan taraf veya tanık beyanları başta olmak üzere, ön inceleme, tahkikat ve yargılama işlemleri ancak tutanakla ispat olunur (m. 156). Tüm bu tutanakların zabıt kâtibî tarafından tutulması ve altının da onun tarafından imzalanması gerekir. Öte yandan zabıt kâtibî, hâkim gibi, gerekçeli kararı da imzalar (m. 297, 1/d).
- Zabıt kâtibî, ara kararları yerine getirmek; gerekçeli kararları hâkimin bildirdiği şekilde yazmak; yargılaması devam eden dosyaları düzenli ve eksiksiz bir şekilde muhafaza etmek; tamamlanıp kesinleşen dosyaları arşive kaldırtmak; tarafların dosyaları incelemesine nezaret etmek ve dosya inceleme tutanağını düzenlemek; karar ve tutanakları dikkat ve itina ile yazarak imzasız bırakmamak; cevabı gelmeyen müzekkerelerin tekidini yapmak; dizi pusulası düzenlemek; mevzuattan kaynaklanan veya hâkim ya da yazı işleri müdürünün vereceği diğer görevleri yerine getirmek gibi görevlere sahiptir.

- Zabıt kâtipleri, **hâkimin yasaklılığı ve reddi sebeplerine dayanarak reddedilebilir** (m. 45). Kanun, her ne kadar yasaklılık sebeplerinin varlığı halinde, “zabıt kâtibi 34 üncü maddedeki sebepleri bildirerek görevden çekinebilir” demektedir ise de, burada isteğe bağlı bir durum olmayıp, zabıt kâtibi çekilmek zorundadır.
- Zabıt kâtibi hakkındaki ret talebi, zabıt kâtibinin görev yaptığı mahkeme tarafından karara bağlanır. Bu konuda verilecek kararlar kesindir.

AVUKAT

- Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder (AK m. 1).
- Avukatlık, kamu hizmeti olmakla birlikte, serbest bir meslektir.
- Avukatlık mesleğine kabul şartları, AK m. 3'te yazılıdır. Bunlardan en önemlileri, adayın **hukuk fakültesi mezunu olması** ve **avukatlık stajını tamamlayarak staj bitim belgesi almış bulunmasıdır**. Bunların yanı sıra, avukatlık stajına başlayabilmek için, “**hukuk mesleklerine giriş sınavı**”nda **başarılı olmak** da gereklidir.
- Avukatlık stajı ise, **bir yıldır** (AK m. 15). Stajın ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan altı ayı da en az beş yıl kıdemi olan ve staj yaptığı baroya kayıtlı bir avukat yanında yapılır.
- Türk hukukunda, bir davanın takibi için vekil (avukat) tayin etme (davayı avukat aracılığı ile takip etme) zorunluluğu yoktur.

- Avukatlık Kanununa (AK m. 35, I) göre, en az üç avukat bulunan yerlerde, baroda yazılı avukatlar vekil olarak dava takip etme bakımından bir tekele sahiptirler. Baroda yazılı avukat olmayan kişiler, vekil sıfatıyla mahkemeye kabul olunmaz. Baroda yazılı avukat olmadığı halde vekil sıfatıyla dava takip edenler cezalandırılır.

BARO

Barolar, tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Her avukat, bölgesi içinde sürekli olarak avukatlık edeceği yerin baro levhasına yazılmakla yükümlüdür.

Baro levhasında yazılı bulunmayanlar avukat unvanını taşıyamaz ve avukatlara ait yetkileri kullanamazlar; buna aykırı eylemde bulunanlar cezalandırılır.

Bir baro levhasına yazılmış olan avukat, sürekli olmamak şartıyla, Türkiye'nin her yerinde avukatlık yapmaya yetkilidir.

Bütün baroların katıldığı Türkiye Barolar Birliği, tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Avukatların Ödevleri

- Avukatlar, (memurlar gibi) kural olarak aylık, ücret ve kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta prodüktörlüğü, tacirlik ve esnafılık veya mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan **hiçbir iş yapamazlar** (AK m. 11; bu kuralın istisnaları için bkz. AK m. 12).
 - Milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,
 - Hukuk alanında profesör ve doçentlik,
 - Özel hukuk tüzelkişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı ile bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık,
 - Hakemlik, arabuluculuk, tasfiye memurluğu,
 - Anonim, limited, kooperatif şirketlerin ortaklığı, yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği ve komandit şirketlerde komanditer ortaklık,
 - Hayri, ilmi ve siyasi kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği,
 - Gazete ve dergi sahipliği veya bunların yayım müdürlüğü.

- En az dört yıl süre ile hâkimlik veya savcılık yapmış olanlar, bu görevlerinden ayrılınca, avukatlık stajı yapmadan avukatlık mesleğine kabul edilirler (AK m. 4). Emeklilik ve istifa gibi nedenlerle **görevlerinden ayrılan** hâkimlerin (ve savcılarının), son beş yıl içinde hizmet **gördükleri mahkeme veya dairelerin yargı çevresinde**, görevden ayrılma tarihinden itibaren **iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır.**
- Bir **hâkim veya savcının eşi**, kan ve dünür (sebeup veya nesep) hısımlığı itibariyle alt ve üstsoyundan (usul ve fûrundan) veya ikinci dereceye kadar **hısımlarından olan avukat, o hâkim veya savcının baktığı dava ve işlerde avukatlık edemez** (AK m. 13).
- Bir anlaşmazlıkta taraflardan birine hukuki yardımda bulunan avukat, yararı çatışan (menfaati zıt) öbür tarafın vekâletini alamaz (AK m. 38/b; Meslek Kuralları m. 36, I). Bu yasak, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar (AK m. 38, II).
- Avukatların iş elde etmek için, **reklam** sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kâğıtlarında avukat ve arabulucu unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları **yasaktır.**

AVUKATLARIN HAKLARI

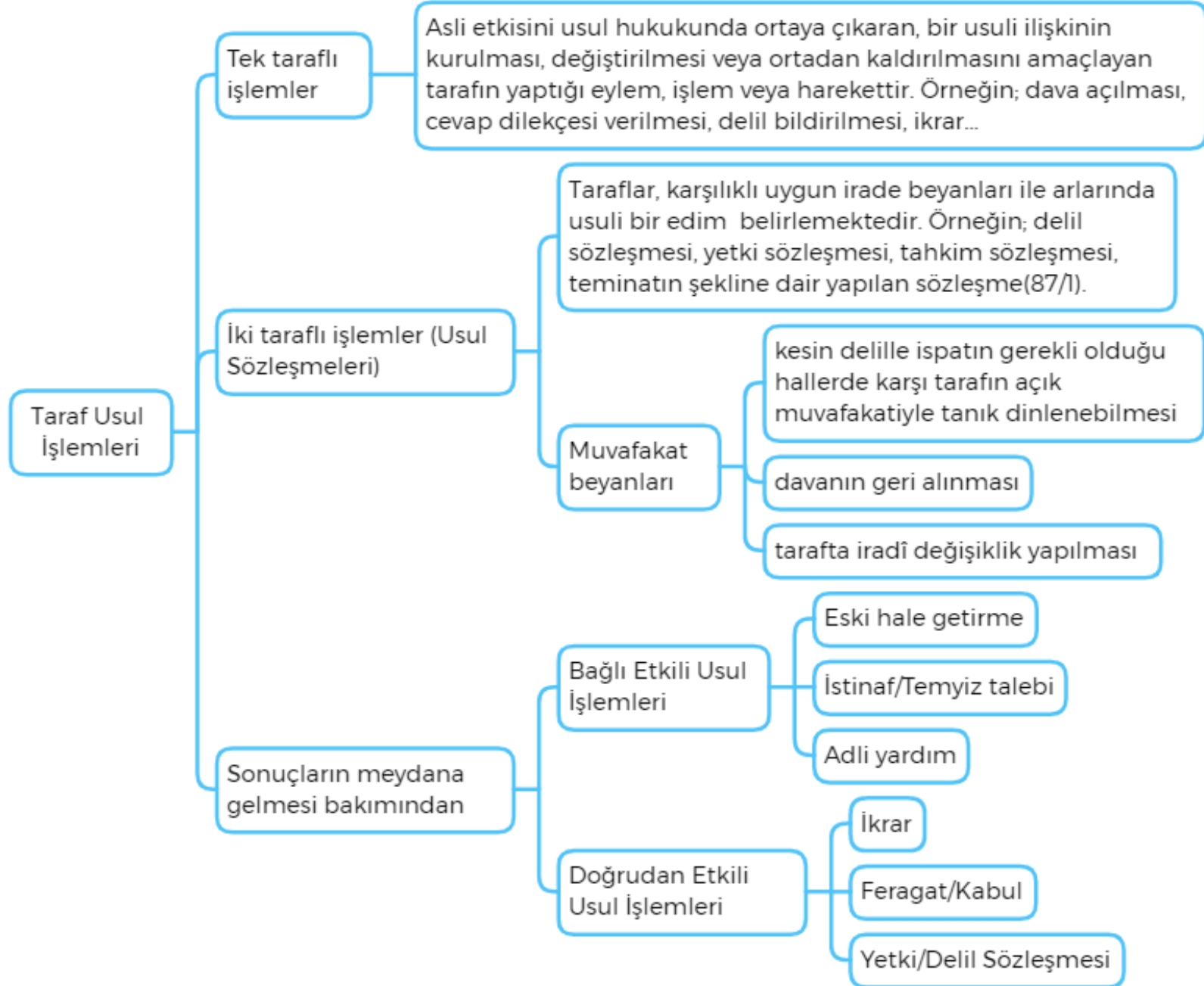
- Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalâa (görüş) vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir (AK m. 35, I). Buna göre **avukatlar**, vekâleten iş (dava) takip etmek için bir çeşit **tekele** (inhisara) sahiptirler.
- Avukatlar, yaptıkları hukuki yardıma karşılık iş sahiplerinden bir ücret (vekâlet ücreti) **istemek hakkına** sahiptirler.
- Avukatlar **savunma dokunulmazlığı**ndan yararlanır. Avukatların, bir dava hakkında yargı mercilerine verdikleri dilekçe, belge veya yaptıkları iddia ve savunmaların ihtiva ettiği hakareti içeren yazı ve sözlerinden dolayı haklarında ceza kovuşturması yapılamaz. Ancak, dava ile ilgili olmayan ve ilgili olduğu takdirde dahi iddia ve savunma sınırını aşan hakareti içeren yazı ve sözler bunun dışındadır (TCK m. 128).
- Dava ve takip **dosyaları**, yalnız avukatlar veya stajyerleri yahut taraflarca mahkeme ve icra kalemelerinde **incelenebilir**. Avukat, dava ve takip dosyalarını, **vekâletname ibraz etmeden** (vermeden) **de** inceleyebilir. Ancak, vekâletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kâğıt ve belgelerin örneği (sureti) verilmez (AK m. 46, III).
- Avukat, iş sahibinin kendisine verdiği **vekâletnamenin örneğini** çıkarıp, bu örneğin aslına uygunluğunu imzası ile onaylayarak kullanabilir (AK m. 56, I). Avukatın onayladığı vekâletname örnekleri, bütün yargı mercileri, resmi daireler, bankalar, kurumlar ile gerçek ve her türlü tüzel kişilere karşı resmi örnek hükmünde olarak kullanılabilir (AK m. 56, I; AK Yönetmeliği m. 19).

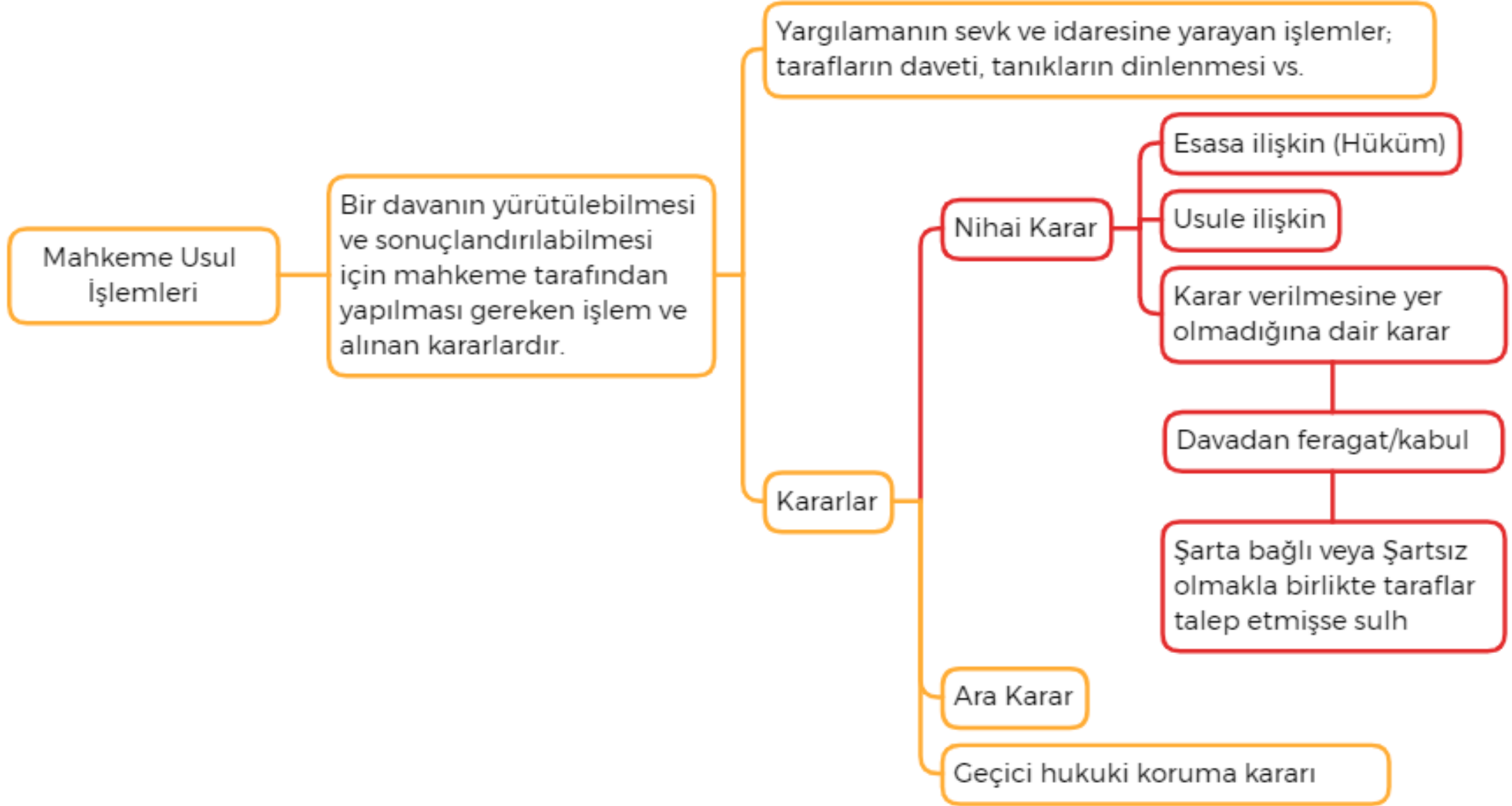
NOTER

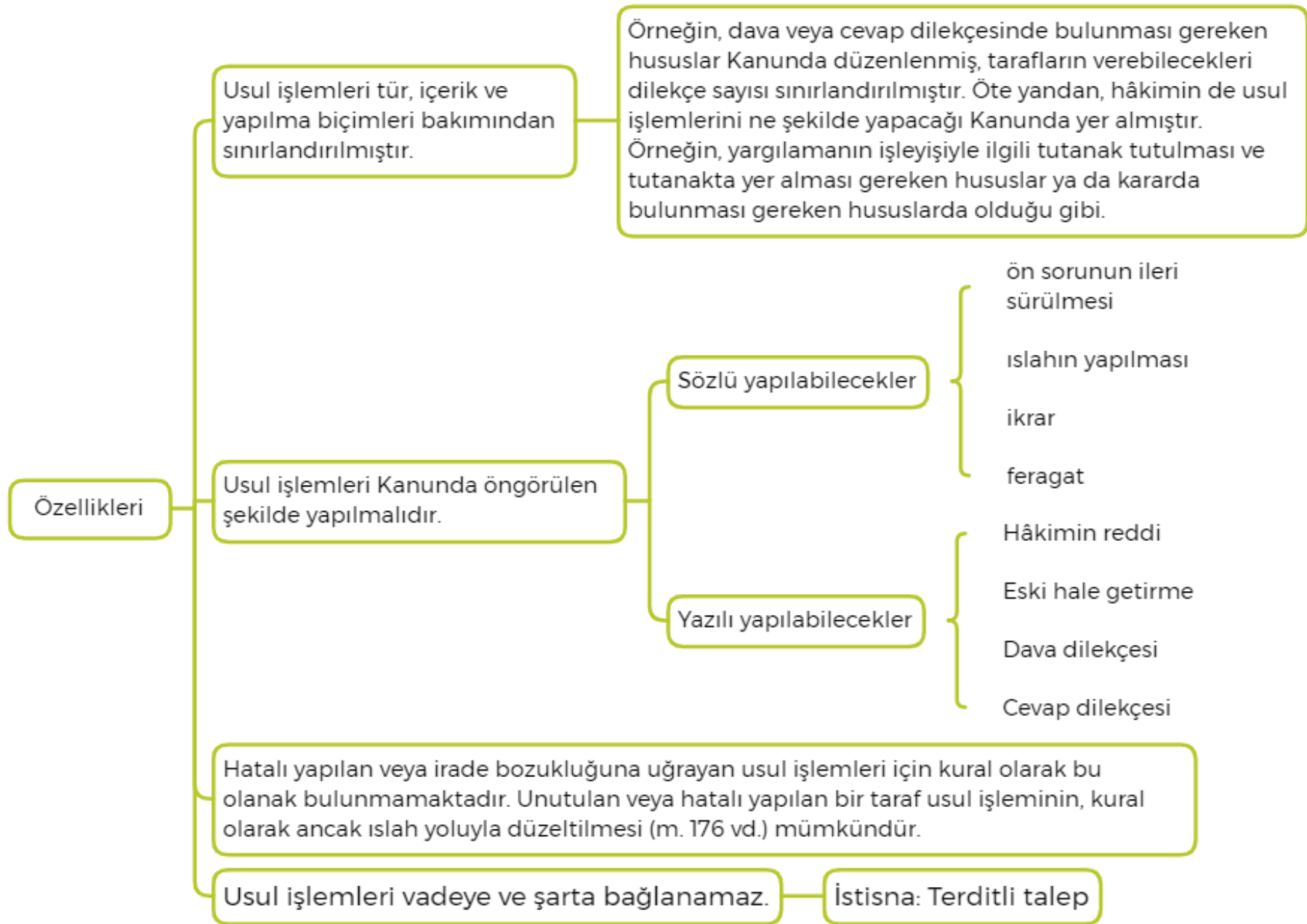
- “Noterler, hukuki güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için **işlemleri belgelendirirler**”.
- Noter olabilmek için, hukuk fakóltesi mezunu olmak ve noterlik stajını tamamlayarak, noterlik belgesini almış bulunmak şarttır. Noterlik stajına kabul edilebilmek için “hukuk mesleklerine giriş sınavı”nın başarılımış olması şarttır.
- Noterlerin; yapılması kanunla başka bir makam, merci veya şahsa verilmemiş olan her nevi hukuki işlemleri düzenlemek; kanunlarda resmi olarak yapılmaları emredilen (m. 206) ve mercileri belirtilmemiş olan bütün hukuki işlemleri bu kanun hükümlerine göre yapmak; taşınmaz satış vaadi ve satış sözleşmesi yapmak; dışarıda yazılıp getirilen kâğıtların üzerindeki imza, mühür veya herhangi bir işareti veya tarihi onaylamak, işlemlerin dairede kalan asıl veya örneklerinden veya getirilen kâğıtlardan örnek çıkarıp vermek; belgeleri bir dilden diğer dile veya bir yazıdan başka bir yazıya çevirmek; protesto, ihbarname ve ihtarname göndermek gibi genel görevleri vardır.

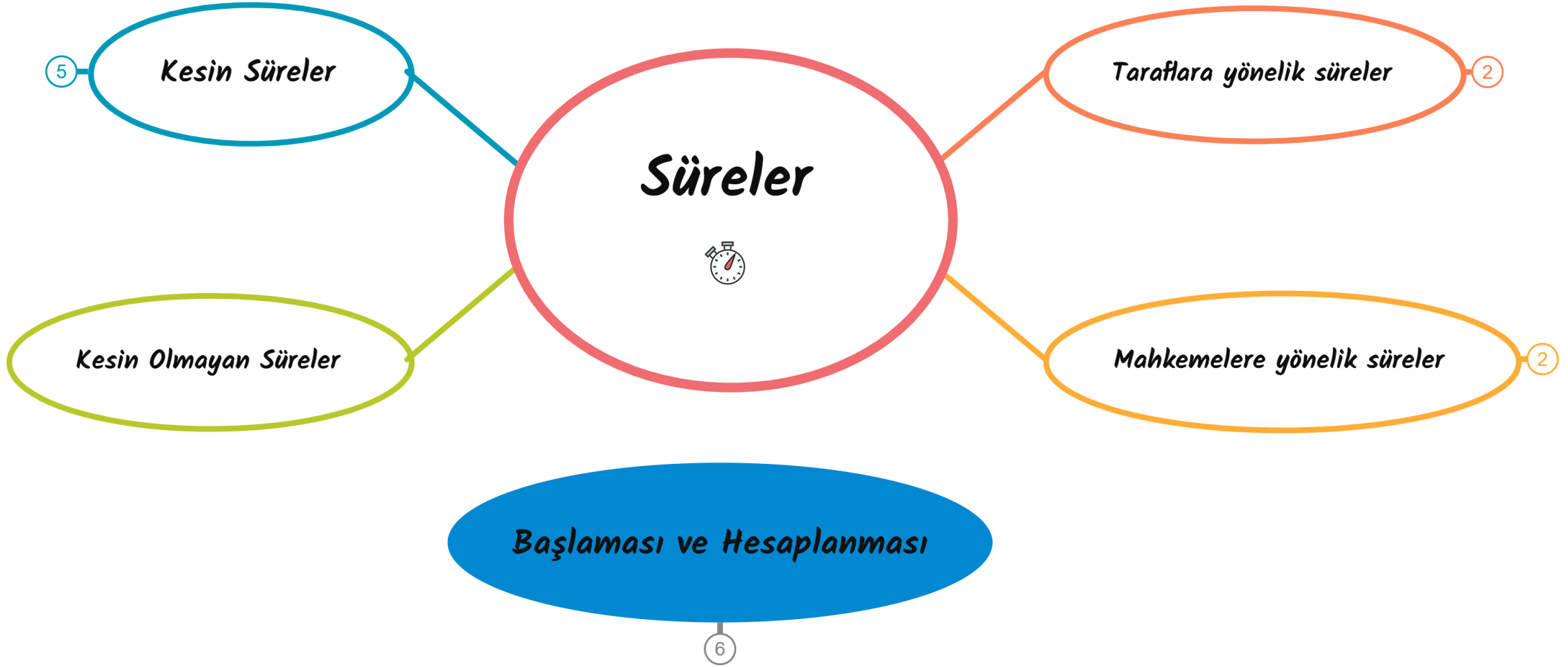
- **Düzenleme biçimindeki noter senetleri** (resen düzenlenen noter senetleri) bizzat noter tarafından bir tutanak şeklinde düzenlenir. Kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içeren düzenleme biçimindeki noter senetleri ilâm hükmünde olup, elinde böyle bir senet bulunan alacaklı, ilâmlı icra yoluna başvurur.
- **İmzası noterlikçe onaylı senetler** (onaylama biçimindeki noter senetleri), noter huzurunda olmadan, herhangi bir yerde düzenlenir ve notere getirilir. Noter, kendisine verilen böyle bir adi senedi huzurunda borçluya imzalatır ve imzanın kendi huzurunda atıldığını ve imzayı atan kimseye (borçluya) ait olduğunu şerh vererek imzayı onaylar. Bu imza onaylaması, onaylanan imzanın ilgiliye (borçluya) ait olduğunu belgelendirme niteliğinde olup, hukukî işlemlerin içeriğini kapsamaz. Bu işlemlerdeki imza ve tarih, sahteliği sabit oluncaya kadar geçerlidir.

Taraflara yönelik süreler

Tarafların bir işlemi belirlenen süre içinde yapması gerekmektedir.

Bu sürelere uyulmaması hak düşümüne yol açar. Örneğin; dava dilekçesine karşı belirlenen süre içerisinde cevap dilekçesinde ilk itirazlarını ileri sürmezse bu hakkı düşer.

Mahkemelere yönelik süreler

Hâkimin yapması gereken işlem için belirlenmiş süredir.

Bu süreler düzenleyicidir. Sürelere uyulmamış olması herhangi bir hak kaybın ayol açmaz. Örneğin, hâkimin kısa kararı tefhiminden sonra en geç bir ay içinde gerekçeli kararı yazarak taraflara tebliğ etmesi gerekmektedir. Ancak, bu sürenin aşılması kararın sıhhatini etkilememektedir.

Nitekim tarafların sürelere uymaması durumunda buna ilişkin sonuçları çeşitli düzenlemelerde yer almakta iken mahkemeye ilişkin sürelere uyulmaması durumunda herhangi bir yaptırım öngörülmemektedir.

Hâkim bu şartlara uymadan bir süre vermişse, verilen süre kesin süre olarak sayılmaz ve hukuki sonuçlarını doğurmaz. Bu durumda taraf ikinci defa süre verilmesini ister. Yeniden süre verilirken bu şartlara uyulmasa dahi verilen süre kanunen kesin süre sayılır (HMK m.94/2).

kesin süreye konu olan işlem net bir şekilde açıklanmalı

süreye uyulmaması durumunda hukuki sonuçları açıkça tutanağa geçirilmeli

süre verilen tarafa ihtar edilmeli

Kanunun belirlediği süreler

Hâkimin kesin olarak belirlediği süreler

Kesin Olmayan Süreler

Kesin Süreler

Başlaması ve Hesaplanması

Süreler, kural olarak işlemin taraflara tebliğinden başlar. Kanunun açıkça öngördüğü hallerde tefhimden de başlayabilir.

Sürelerin çeşitleri ve hesaplanması

Süreler gün olarak belirlenmiş ise tefhim ya da tebliğ edilen gün süreye katılmaz. Ertesi gün sürenin birinci günü olarak kabul edilir ve süre son günün tatil saatinde biter. Örneğin; 10 Mart tarihinde tebliğ edilen bir işleme karşı 10 günlük bir süre verilmiş ise süre 20 Mart tarihinde tatil saatinde biter.

Süreler hafta, ay veya yıl olarak öngörülmüş ise sürenin başladığı güne son hafta, ay veya yıl içindeki karşılık gelen günün tatil saatinde biter. 10 Mart 2022 tarihinde tebliğ edilen işleme karşı bir hafta- bir ay-bir yıl süre verilmişse sürenin son günü sırasıyla 17 Mart 2022-10 Nisan 2022-10 Mart 2023 günüdür.

Resmi tatil günleri, süreye dahildir. Verilen sürenin içinde kalan resmi tatil günleri ayrıca hesaba katılmaz. Sürenin son günü resmi tatil gününe rastlarsa devam eden günlerde ilk iş günü tatil saati bitiminde süre sona erer. Örneğin, 9 Mart Perşembe günü başlayan 10 günlük sürenin son günü 19 Mart Pazar gününe rastladığından sürenin bitimi 20 Mart Pazartesi tatil saati itibarıyla sona erer.

Öğleden sonrası tatil olan günler iş günüdür. Bu nedenle sürenin son günü öğleden sonra tatil olan bir güne denk gelirse işlem o gün 13.00'a kadar yapılmalıdır.

TEBLİĞ TEFHİM

Süreler, kural olarak işlemin taraflara tebliğinden başlar. Kanunun açıkça öngördüğü hallerde tefhimden de başlayabilir.

Sürelerin çeşitleri ve hesaplanması

Süreler gün olarak belirlenmiş ise tefhim ya da tebliğ edilen gün süreye katılmaz. Ertesi gün sürenin birinci günü olarak kabul edilir ve süre son günün tatil saatinde biter. Örneğin; 10 Mart tarihinde tebliğ edilen bir işleme karşı 10 günlük bir süre verilmiş ise süre 20 Mart tarihinde tatil saatinde biter.

Süreler hafta, ay veya yıl olarak öngörülmüş ise sürenin başladığı güne son hafta, ay veya yıl içindeki karşılık gelen günün tatil saatinde biter. 10 Mart 2022 tarihinde tebliğ edilen işleme karşı bir hafta- bir ay-bir yıl süre verilmişse sürenin son günü sırasıyla 17 Mart 2022-10 Nisan 2022-10 Mart 2023 günüdür.

Resmi tatil günleri, süreye dahildir. Verilen sürenin içinde kalan resmi tatil günleri ayrıca hesaba katılmaz. Sürenin son günü resmi tatil gününe rastlarsa devam eden günlerde ilk iş günü tatil saati bitiminde süre sona erer. Örneğin, 9 Mart Perşembe günü başlayan 10 günlük sürenin son günü 19 Mart Pazar gününe rastladığından sürenin bitimi 20 Mart Pazartesi tatil saati itibarıyla sona erer.

Öğleden sonrası tatil olan günler iş günüdür. Bu nedenle sürenin son günü öğleden sonra tatil olan bir güne denk gelirse işlem o gün 13.00'a kadar yapılmalıdır.

B'ye 15 Ekim Cuma günü tebliğ edilen dava dilekçesine karşı B'nin cevap dilekçesi verme süresi ne zaman sona erer?

- A)29 Ekim Cuma günü saat 17.00
- B)29 Ekim Cuma günü saat 13.00
- C)28 Ekim Perşembe saat 13.00
- D)1 Kasım Pazartesi saat 17.00
- E)28 Ekim Perşembe 17.00

CEVAP DİLEKÇESİ, EN GEÇ DAVA DİLEKÇESİNİN TEBLİĞ EDİLDİĞİ TARİHTEN İTİBAREN 2 HAFTA İÇİNDE SUNULMALIDIR.

Adli Tatil

Her yıl 20 Temmuz-31 Ağustos arası adli tatildir. Adli yıl 1 Eylülde başlar.

Adli tatil dava açılmasına değil, davaların görülmesine engel teşkil eder.

Adli tatil sırasında taraf usul işlemleri yapılabilir. Ancak mahkeme tarafından usul işlemleri yapılmaz. Buna göre taraflar dava açabilir. Dava dilekçesi tebliğe çıkarıldıktan sonra davalı tarafından cevap dilekçesi verilebilir. Adli tatilden önce hüküm verilmişse kanun yoluna başvuru yapılabilir.

Adli tatile tabi olan dava ve işlerde, Kanunun belirlediği süreler tatil zamanına rastlarsa, ayrıca bir karara gerek olmaksızın adli tatilin bittiği günden itibaren süre bir hafta uzatılmış sayılır. Örneğin, 25 Temmuzda tebliğ edilen dava dilekçesine karşı davalının iki haftalık cevap dilekçesi verme süresi 8 Ağustosta sona ermesi gerekirken bu süre adli tatil içinde kaldığından sürenin son günü 7 Eylüldür.

Sürenin bu şekilde uzayabilmesi için Kanun tarafından tayin edilen bir süre olması gerekmektedir. Aksi halde maddi hukukun belirlediği veya hâkimin tayin ettiği süreler bu kapsamda değildir.

Adli tatil sırasında bazı işler görülmeye devam eder.
Kanun bunları örnek niteliğinde saymış olup başka kanunlarda ivedi şekilde görülmesi gereken işleri var ise bunlarda adli tatilde görülür (HMK m.103).

- a) İhtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve delillerin tespiti gibi geçici hukuki koruma, deniz raporlarının alınması ve dispeçci atanması talepleri ile bunlara karşı yapılacak itirazlar ve diğer başvurular hakkında karar verilmesi.
- b) Her çeşit nafaka davaları ile soybağı, velayet ve vesayete ilişkin dava ya da işler.
- c) Nüfus kayıtlarının düzeltilmesi işleri ve davaları.
- ç) Hizmet akdi veya iş sözleşmesi sebebiyle işçilerin açtıkları davalar.
- d) Ticari defterlerin kaybından dolayı kayıp belgesi verilmesi talepleri ile kıymetli evrakın kaybından doğan iptal işleri.
- e) İflas ve konkordato ile sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırılmasına ilişkin işler ve davalar.
- f) Adli tatilde yapılmasına karar verilen keşifler.
- g) Tahkim hükümlerine göre, mahkemenin görev alanına giren dava ve işler.
- ğ) Çekişmesiz yargı işleri.
- h) Kanunlarda ivedi olduğu belirtilen veya taraflardan birinin talebi üzerine, mahkemece ivedi görülmesine karar verilen dava ve işler.

Eski Hale Getirme

Koşulları

Kesin bir süre kaçırılmış olmalıdır.

Kanunda belirtilmiş olması ile hâkimin tayin etmesi bakımından bir fark yoktur.

Yalnızca HMK değil diğer kanunlarda yer alan süreler bakımından da başvuru yapılabilir. Ancak bu süre maddi hukuktan kaynaklanmamalıdır.

İşlemi yapacak kişi veya vekilinin elinde olmayan sebeplerle (kusuru bulunmaksızın) sürenin kaçırılmış olması gerekir.

Aynı sonucu elde etmek için başka bir hukuki yola başvurma imkanının bulunmaması gerekir.

Süresi

Engelin ortadan kalkmasından itibaren İKİ HAFTA

En geç NİHAİ KARAR VERİLİNCEYE KADAR

Karar bir tarafın yokluğunda verilmiş ise, tahkikat aşamasında kaçırılan süreler için kararın verilmesinden sonra da talepte bulunulabilir.

Usulü

Yapılamayan işlem hangi mahkemede yapılacaksa o mahkemeden talep edilir.

Dilekçe ile yapılır.

Gecikmeye sebep olan hususlar ve bunlara ilişkin delil veya emareler gösterilir.

Eski hale getirme talebinin yanında süresinde yapılamayan işlemde aynı zamanda yapılmalıdır.

Eski Hale Getirme

Talebin Reddi Sebepleri

Mazeret haklı bulunmazsa

Talep süresi içinde yapılmazsa

Delil ve emareler eklenmezse

Yapılması gereken esas işlem süresinde yapılmazsa

eski hale getirme talebi reddedilir.

Geçersiz kılınamayacak işlemler

İkrar, tanık ifadeleri, bilirkişi raporları ve beyanları, keşif, isticvap, yemin teklifi, yemin teklifinin reddi veya iadesi, feragat , kabul, sulh.

Eski hale getirme talebinde bulunmak yargılamayı ertelemez veya icrayı durdurmaz.

Eski hale getirme talebinde bulunma süresi kaç gündür?

- A)Engelin ortadan kalkmasından itibaren 3 gün
- B)Engelin ortadan kalkmasından itibaren 1 hafta
- C)Engelin ortadan kalkmasından itibaren 2 hafta
- D)Engelin ortadan kalkmasından itibaren 15 gün
- E)Engelin ortadan kalkmasından itibaren 1 ay

**DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM.**

ARŞ. GÖR. İSMAİL AYDIN